

Telegraful Român

Nr. 6

(Of.)

Procuratura de stat

Str. Schewis

Loco

național-bisericesc

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

ze Redacției «Telegrafului Român», Strada Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Micile nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Peșitorii poporului

În calea noastră, de a ridica nivelul cultural al credincioșilor și a le da principii de viață sănătoasă și trainică, se ridică mereu o nouă specie de contralucrători, pe cari nu-i putem numi mai potrivit, decât *peșitorii poporului*.

Nu se petrece adunare publică, nu se ține întrunire ori sărbătoare națională, să nu avem a face cu oratori, cu îndrumători pretențioși, cari nu în baza unei munci de zeci de ani de cugetare și frământare ci numai mânați de dorul neastămpărat de parvenire, vorbesc, critică, dau directive și aruncă la momeli cu scop de a aduna pe lângă sine mulțimea pe spatele căreia apoi voiesc să se ridice ușurel până la stele. Și oameni de carte, ca bunăoară Gustave Le Bon, ne arată că acești peșitori ai mulțimii pot să devie foarte periculoși, dacă nu sânt puși la locul lor din bună vreme.

Vremea a adus cu sine să avem și noi un frumusețel contingent din acești peșitori cari, de dragul atingerii scopurilor personale, sânt în stare să dărâme la orașe și sate tot ce are mai bun ca gândire și moravuri poporul nostru.

Biserica noastră care sute de ani a muncit cu jertfe la luminarea și creșterea religioasă-morală a poporului nostru, este în primul rând aceea instituțiune, care trebuie să-și ridice cuvântul zdrobitor contra devalvatorilor tuturor valorilor. La din contră azi mâne vom ajunge timpul, când din cauza muncii destructive a peșitorilor poporului oamenii serioși și cu dragoste adevărată pentru înaintarea culturală și morală a poporului vor trebui să se ascundă sub obroc, cedând fără voie rolul de conducere, oamenilor cari au o singură deviză:

«Să mă înalț eu, să mă fericesc eu, — și apoi după mine vie poporul».

Așa ne-am știut, și așa ne-au cunoscut și străinii, — între ei cei mai mari dușmani, — că sântem un popor blajin, credincios și moral, care în vremuri grele nu ne perdem cumpătul. Mentalitatea noastră cinstită, moravurile noastre curate ne-au conservat ca popor de sine stătător și au însuflat respect și dușmanilor.

De aceea când vedem că ni se atacă ceea ce avem mai bun și mai scump, nu ne ieste iertat să stăm cu brațele încrucișate.

Baza pe care a stat și stă biserica noastră este evangelia lui Hristos. În această evanghelie stă scris, că fiecare ta-

lant are datorința sfântă, sub răspundere grea, să se manifesteze, să deie maximumul de bunătate, de știință, de muncă, pe care îl ascunde în sine; dar, condițiunea principală este ca în această muncă de înălțare, de fericire a noastră și a celor ce ne înconjură, să avem la bază, în toate acțiunile noastre, *cinstea și adevărul*.

Cine speculează acest talant în mod necinstit, se poate ridica sigur foarte sus, — dar tereniul pe care stă este putred și ușor de răsturnat.

Adevărul acesta să-l facem să intre în conștiința ce o mai au peșitorii poporului.

Dar ce poate face biserica în contra duhului timpului? vor zice mulți!

Sigur! Biserica nu poate judeca pe nimeni, pentru că judecata este a lui Dumnezeu. Biserica nu are chemarea de a osândi pe nimeni, ci din contră a-l mântui.

Dar chiar din chemarea ei de-a mântui turma, derivă datorința de a arăta lumii până la cele mai mici amănunte, încotro merge, dacă abandonează cinstea și morala.

Cel mai frumos decor al bisericii noastre, iubirea de neam, trebuie să-i fie stimulentele neadormit care să o îndemne cu vreme și fără vreme să facă apel la toate conștiințele de români să revie la respectarea și practicarea perceptelor bisericii, cari în ultima analiză țintesc numai la binele poporului și la înflorirea patriei.

Incepând dela poporul lui Israel până în zilele noastre, istoria ne oferă atâtea învățăminte prețioase în ce privește însemnătatea vieții curate și necurate.

Când un popor își părăsește curățenia vieții, pe lângă toată prosperarea vieții materiale nu poate ajunge la mântuire. Dușmanii din afară, înarmați cu cele mai perfecte arme, nu pot să distrugă în mod atât de îngrozitor viața unui popor, cum o distrug de repede și sigur păcatele dinlăuntru, ca egoismul, lăcomia și ura.

De aceea, în contra muncii nefaste a peșitorilor poporului, datoare este biserica să accentueze îndeosebi crezul ei frumos și adevărat despre rostul vieții omenești. Acum este timpul de seceriș al amvonului. Preoția a fost și va fi carieră de jertfă. Nici când nu o să ajungem epoca de aur, când să putem zice că societatea ne-a răsplătit pentru munca noastră. Domnul nostru Isus Hristos ni-a prevăzut soarta prin toate veacurile și de aceea a zis: «Celce iubește pe tatăl său, sau pe mamă-sa mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine. Și cine iubește pe fe-

cior sau pe fată mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine; și acela ce nu-și ia crucea sa și să vie după mine, nu este vrednic de mine».

Veacurile s'au succedat, au venit oameni și s'au dus, scenăria vieții a luat altă și altă înfățișare, — dar idealismul întrupat, Hristos cel crucificat, tot a rămas ludeilor sminteală, ear Elinilor nebunie.

Și or cât ar cădea de departe lumea de astăzi de viața curată a lui Hristos, datori sântem să-i punem înaintea viața Lui sfântă, curată, plină de idealism și de jertfă.

Vremurile sânt așa, că trebuie să ne uităm pe noi de dragul neamului, pe care peșitorii voiesc să-l ducă la ruină morală. Prin amvon, prin presă, prin conferințe, prin convorbiri particulare, trebuie să luăm lupta cu propagatorii dansului în jurul vitelului de aur. Și precum în trecut prin muncă și prin jertfă ni-a reușit să ne păstrăm credincioșii curați la minte și la inimă, așa ne va reuși și în prezent să scăpăm credincioșii de plaga peșitorilor poporului, ceice nu vor să știe de dictonul: *Per aspera ad astra*, — căci Hristos cu noi este, în toate zilele, până la sfârșitul veacului.

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu.

Cuvântarea

ținută de P. S. Sa Părintele Filaret Musta la hirotonirea Sa întru arhieru, în catedrala mitropoliei, în 5/18 Octomvrie 1921

Înalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit!

Preasfințitorilor Episcopi diecezani!

Preasfințite Arhieru al Arhiepiscopiei!

Venerabililor și Mult Stimaților deputați congresuali, preoțești și mireni!

Înainte de toate vin a mulțumi din profundul inimii mele Înalt Preasfințitei Sale, Domnului arhiepiscop și mitropolit al nostru, Dr. Nicolae Bălan, pentru frumoasele și aleele cuvinte, ce a binevoit a mi le adresa mie, privitoare la neînsemnata mea persoană.

Apoi vin a mulțumi atât Înalt Prea Sfințitului Domn arhiepiscop și mitropolit al nostru, cât și Preasfințitorilor episcopi diecezani Ioan I. Papp din Arad, Dr. Iosif Traian Badescu din Caransebeș și Roman Ciorogariu din Oradea-Mare, precum și Preasfințitului arhieru Dr. Ilarion Pușcariu, pentru binevoitoarea conlucrare la hirotonirea umilitei mele persoane, cecece s'a săvârșit conform prescripțiilor sfintelor canoane ale sfintei noastre biserici ortodoxe, sobornicește, de preasfințirii membrii al preasfințitului Sinod episcopesc, sub conducerea Înalt Preasfințitului arhiepiscop și mitropolit.

Actul sfințirii de astăzi este urmarea și executarea unui conlus al Preasfințitului Sinod

episcopesc al mitropoliei noastre, care concluz este cu atât de mai mare preț pentru umila mea persoană, întrucât el, adevărat concluzul, s'a adus fără vr'o cerere sau intervenire din partea mea, ci numai, — după nepretenziva mea părere — fiind condus Preasfințitul Sinod episcopesc de înaltul simț de dreptate distributivă, de a recunoaște laboarea și activitatea desfășurată de mine în decursul unui restimp de peste 50 de ani în serviciul bisericii noastre, în posturi însemnate și onorifice, dar totdeodată grele și cu multă răspundere, precum sânt postul de profesor și director la Institutul teologic în decurs de mulți ani, apoi de asesor consistorial ordinar în Senatul strâns bisericesc.

La începutul activității mele episcopia noastră a Caransebeșului s'a luptat cu multe greutăți fiind ea de curând reînființată și ca atare fără o avere mobilă sau imobilă, fără reședință episcopescă, fără edificiu pentru Institutul teologic, fără edificiu pentru cancelariile consistoriale etc.

Aceste greutăți și lipsuri s'au înlăturat cu încetul, încetul, prin vrednicia și zelul neîntrecut al episcopilor dela început de pie memorie Ioan Popasu și Nicolae Popea.

Pe timpul acela, noi cari am fost pe lângă acești vrednici episcopi și i-am ajutat în ajungerea scopurilor lor, am fost puțini, pentru că lucrul a fost mult și retribuțiunea mică, și la astfel de stări de lucruri nu se prea îmbulzesc oamenii.

Acestea le amintesc acuma aici, nu ca să mă laud, ci pentru aceea, pentru că presupun că acestea au fost motivul pentru care Preasfințitul Sinod episcopesc s'a îndemnat a promova neînsemnata mea persoană la înalta demnitate de arhieru.

Poate că la hotărârea sa Preasfințitul Sinod a avut în vedere și acea împrejurare, că eu sânt membru al Consistorului mitropolitan de 40 ani, că am condus în dieceza noastră trei sinoade eparhiale electorale, iar aici, la mitropolie, două congrese naționale bisericești electorale. Pe timpul sedisvacanțelor episcopesci din Caransebeș am condus dieceza Caransebeșului în trei rânduri, și anume: întâia oară, după mutarea la cele veșnice a fericitului episcop Ioan Popasu, întâmplată la anul 1889; a doua oară, după moartea fericitului episcop Nicolae Popea, întâmplată la anul 1908; și a treia oară în anul 1920, după alegerea episcopului nostru Dr. Miron Cristea de Mitropolit-Primat al Ungro-Vlahiei și mutarea Preasfinției Sale la sediul său din București.

Afară de aceste însărcinări onorifice, dar și împreunate cu mari răspunderi, am mai dus la îndeplinire și alte multe însărcinări grele de executat, spre deplina mulțumire a comitenților, dar nu mai puțin și spre bucuria și mângâierea proprie, pentru că Atotputernicul și Înduratul Dumnezeu m'a învrednicit să le duc la îndeplinire.

Deci, după constatarea acestor fapte, — toate adevărate prin actele oficiale ale Consistorului diecezan din Caransebeș și protocoalelor eparhiale caransebeșene, apoi prin actele oficiale și protocoalele Consistorului mitropolitan și ale Congresului nostru național bisericesc, — nu pot să tăgăduiesc, că sufletul meu s'a înveselit, când mi s'a comunicat hotărârea sfântului nostru Sinod episcopesc, ca să fiu împărțit cu darul arhieriei.

În întreaga mea viață am căutat să-mi împlinesc datorințele mele legate de posturile, ce mi s'au încredințat de biserică, fără considerare la vr'o recunoștință și fără a o aștepta. Recunoștința mea a fost conștiința liniștită, mulțumirea sufletească, că după puterile mele mi-am împlinit datorințele, și considerația generală din partea celor cari m'au cunoscut.

Trecutul îmi este martor, că n'am râvnit după episcopie. O puteam avea în 1889, dară din considerante binecuvântate am declinat-o dela mine. Biserica din eparhia Caransebeșului, prin votul sinodului eparhial, în anul 1908 m'a distins, alegându-mă episcop, — dorința bisericii eparhiale însă s'a zădărnicit prin guvernul unguresc.

Sufletul meu s'a mahnit, dar nu s'a rănit, prin vrășmășia guvernului ostil bisericii și neamului nostru, ba am fost mândru de această vrășmășie, bine știind că simțemintele mele naționale, iubirea mea de biserică și neam au fost spinul în ochii guvernului.

În etatea mea înaintată, cu care m'a binecuvântat Dumnezeu, înalta demnitate a arhieriei, prin darul sfântului Duh, îmi va da îndoită putere, ca în cercul meu de activitate să lucră în interesul bine priceput al bisericii noastre naționale, și implicit pentru binele neamului nostru românesc, și astfel a patriei noastre române, pe care noi cu toții, cu multă ardoare o iubim.

Cu adâncă smerenie închinându-mă grației Atotputernicului Dumnezeu, care m'a încununat cu darul arhieriei, mulțumesc organului acestei preasfinte grații — sfântului nostru Sinod episcopesc —, care m'a ridicat la demnitatea arhieriei prin votul său; mulțumesc înalt Preasfințitului arhieriscop și mitropolit și Preasfinților episcopi pentru invocarea darului Duhului sfânt asupra umiltei mele persoane; mulțumesc domnilor deputați, și tuturor credincioșilor, cari m'au distins participând la actul sfânt de astăzi.

Congresul național-bisericesc

Ședința VIII

ținută la 7/20 Octomvrie 1921.

Președinte: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.
Notar: Dumitru Coltofean. Ședința s'a deschis la ora 4 p. m.

La ordinea zilei se pune raportul comisiunii organizatoare, care prin raportorul Dr. V. Moldovan referă asupra raportului Consistorului mitropolitan Nr. 264 M. din 28 Sept. 1921 în chestiunea situației bisericești ortodoxe din Iugoslavia și Ungaria.

Luând parte la discuțiune P. S. L. Dr. Iosif Tr. Badescu al Caransebeșului, Ioan I. Papp al Aradului și deputații Traian Oprea, Dr. P. Cornean, Dr. A. Cosma, G. Bogdan-Duică, Dr. V. Branște și V. Goldiș, după explicațiunile date de I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae privitor la modalitatea organizării bisericești școlare a românilor ortodoxi rămași în Iugoslavia și Ungaria, — în conformitate cu propunerea comisiunii congresul enunță următorul concluz:

Congresul ia act de raportul Nr. 264 M. al Consistorului mitropolitan și invită acel consistor să întrevină din nou la guvern, ca situația credincioșilor noștri din Iugoslavia și Ungaria să fie rezolvită definitiv pe cale diplomatică ținându-se seamă de următoarele considerante:

1. În ce privește Ungaria, congresul e de părerea că în urma ratificării tratatului de pace încheiat cu această țară s'au rupt orice legături de jurisdicție a mitropoliei noastre asupra credincioșilor noștri rămași sub stăpânirea ungurească. De aceea tot ce putem face în interesul lor este să le venim în ajutor ca să-și recapete preoții și învățătorii de cari de prezent sânt aproape cu desăvârșire lipsiți, și că și față de ei să aplice hotărârile tratatelor de pace privitoare la minorități.

2. În ce privește Iugoslavia, având în vedere că până acum sau în prezent nu s'a stabilit definitiv frontiera între România și statul Iugoslavia, și astfel mai trăește în suflete nădejdea că credincioșii noștri vor veni la sinul patriei și al bisericii, Congresul îi consideră ca stând sub jurisdicția aceluiaș eparhii de cari s'au ținut până acum. În consecință intervenția diplomatică va avea de obiect între altele de a asigura libera circulație și contactul între organele noastre eparhiale de cădere și conducătorii aflători temporal sub ocupația sârbească. —

Aceeaș comisiune prin acelaș raportor referă asupra raportului Consistorului mitropolitan Nr. 302 M. din 29 Sept. 1921 cu care se înaintează raportul delegațiunii congresuale pentru despărțirea ierarhică de sârbi, despre starea cauzelor aparținătoare sferei de activitate. La propunerea comisiunii: Raportul delegațiunii se ia la cunoștință și delegațiunea congresuală se susține și pe viitor având a-și continua activitatea cu atribuțiile de până acum și pe mai departe. Ca membri ai delegațiunii congresuale — la propunerea deputatului Dr. G. Gârda — se aleg: P. S. L. episcopii Ioan I. Papp, Dr. Tr. Badescu, Filaret Musta, Dr. Em. Ungureanu, Dr. M. Gropșan, Tr. Oprea, Petru Truța, Dr. A. Cosma și Dr. G. Dobrin.

FOIȘOARA

O carte de preț împotriva întunerecului

De Ilie Marin

Mulți din preoții noștri au petrecut vreme îndelungată în pribegie și mulți ar voi să fie informați despre stările din Rusia de astăzi. O carte, care le va da mult și intensiv de gândit este colecția de articole a scriitorului rus Maxim Gorki, adunate sub titlul de «Un an de revoluție rusească» și traduse bine în românește* de dl Eman. Popescu.

În urma traducerii acesteia, făcută din limba germană și apărută acum 2 ani, și-a câștigat institutul de editură recunoștința noastră. Prețul nespun de mic pentru referințele de acum (2 lei) (cartea pe care o recensăm însemnează: a XXI mie), execuția acceptabilă, totul ne îndeamnă să recomandăm cu insistență lectura aceasta preoților și învățătorilor noștri.

Autorul rus este — de sigur — una din personalitățile cele mai reprezentative ale Rusiei moderne. Nu numai poporul rusesc se fălește cu el, ci și cultura europeană, fiindcă în

* Institutul de editură «Reforma socială», București, strada Banca națională, Nr. II — prețul 2 lei — 88 pagini.

operele sale sbuciumate și inegale se reflectă foarte bine o parte din omul zilelor noastre.

Scriitorul, care a descris atât de plastic pe «desculții» ruși, pe desmoșteniții sorții, s'a ridicat, din putere proprie, la o însemnătate hotărâtoare în evoluția spiritului omenesc rusesc.

Dupăcum mărturisește singur în lucrarea de față, gândurile sale sânt considerate de «naive», — autorul are mulți adversari pătimiși — i se aruncă în față că «după o slujire a democrației timp de 25 de ani» ar fi «lăsat să cadă masca» și ar fi ajuns necredincios popoul rus, că ar fi «dușmanul clasei muncitoare», că s'ar fi «vândut Nemților» și «cadeților» — urii îl amenință chiar, în scris, cu moartea; — Gorki le răspunde însă respicat: «Cu omorul nu poți să dovedești nimic, afară de prostia omenească... Orcât de mulți oameni ar fi omorâți, cei cari rămân în viață merg pe drumurile arătate lor de istorie: moartea nu poate să oprească desvoltarea puterilor istorice». (pg. 77)

«Comisarii popoului», bolșevici, «zâmbesc» — dar aceasta «nu-l face ca să-și piardă cumpătul» (48), fiindcă știe că are o misiune de îndeplinit, misiunea de a rosti adevărul, ori cât de crud ar fi acesta.

«Oamenii, cari cred în biruința dela (din) urmă a idealului obșteștii înfrățiri, sânt infierați de derbedeii tuturor țărilor ca smintiți»,

scrie Gorki, «ca fantăști vătămători și lipsiți de inimă, cari nu știu ce-i aceea iubire de neam. S'a uitat că printre acești fantăști se numără și Hristos, Ioan din Damasc, Francisc de Assisi, Leo Tolstoi și mulți alți semizeii, de cari omenirea e mândră» (21).

În schimbul acestor epitețe «ornante» are mângâierea Gorki să primească și alte scrisori, adresate «unui prietin al oamenilor», și din ele escerptează el ce crede caracteristic, pentru că să formeze un mozaic cât se poate de elocuent pentru timpurile noastre.

Articolele din volum au apărut în ziarele rusești pe timpul revoluției rusești, 1917—1918, îndemnând la o înțelegere a problemelor sociale, cercând să cheme la suprafața conștiinței omenești sentimentul de «om» în accepția nobilă a cuvântului.

G. pune la inimă cetitorilor săi importanța unei prese cinstitute, lipsite de arșag și de spirit de răsunare, arată viciile de cari suferă populația: beția, furtul, cruzimea, ura de rasă, ura între clasele sociale, egoismul feroce și — ca un apostol — mărturisește, văzând fărădelegile răscoalei din Moscova (1917): «Infricoșători sânt oamenii aceștia, cari sânt în stare în aceeași măsură și de fapte vitejești, de lăpădare de sine și jertfă și de nelegiuirile cele mai nerușinate și de silniciile cele mai josnice»

Tot comisiunea organizatoare, prin același raportor referență asupra propunerii de a se cumpăra în București o casă potrivită pentru încvartirarea prelaților noștri bisericești de câte ori au să ia parte la ședințele sfântului sinod și ale senatului. La propunerea comisiunii: Congresul decide să se cumpere pe seama mitropoliei noastre o casă în București potrivită pentru încvartirarea înalților dignitari bisericești de câte ori vor avea să ia parte la ședințele sfântului Sinod și ale senatului. În consecință invită Consistorul mitropolitan a se ocupa cu chestiunea aceasta și afând modalitățile necesare să o efectuiască după posibilitate.

Urmează comisiunea fundațiunii Gozdu. Raportorul Gavril Buzura referență asupra raportului consistorului mitropolitan Nr. 304 M. dela 29 Septembrie 1921 privitor la schimbările de persoane cari au obvenit în sânul reprezentanței fundațiunii Gozdu în cursul timpului dela 1 Februarie 1920 până azi și despre socotile fundațiunii. În conformitate cu propunerea comisiunii: Congresul ia ca aprobare la cunoștință schimbările obvenite.

Raportul despre administrația averilor fundaționale aflătoare în Sibiu se ia la cunoștință. Congresul ia act despre demersurile făcute din partea reprezentanței fundațiunii Gozdu pentru asigurarea averilor lundaționale aflătoare pe teritoriul Ungariei și invită reprezentanța ca să facă și mai departe toate demersurile necesare ca averea fundațională să poată fi folosită conform menirii ce i s'a dat din partea fundatorului.

Comisiunea financiară prin raportorul Aurel Moacă referență asupra raportului consistorului mitropolitan Nr. 298 M. d'n 29 Septembrie 1921 în cauza fundațiunii Ioan și Maria Trandafil. Congresul enunță: Consistorul mitropolitan se invită să continue demersurile făcute atât pentru asigurarea drepturilor cât și pentru primirea aranzii restante, aprobându-se ca până la clarificarea definitivă a chestiunii să nu se mai distribuie burse din această fundațiune.

Se presintă bugetul pentru anii 1922, 23, și 1924, și se votează.

Aceeași comisiune prin raportorul Nicolae Macrea referență asupra raportului consistorului mitropolitan Nr. 267 M. cu care se înaintează socotelile fondurilor și fundațiilor mitropolitane cu finea anului 1920, și arată că comisiunea a scontrat cassa și efectele și le-a aflat toate în ordine. La propunerea comisiunii: Se aprobă socotelile fondurilor și fundațiilor mitropolitane și se dă absolutul.

Serbarea dela Sighișoara

Am anunțat, că în 6 l. c. s'a făcut la Sighișoara inaugurarea unei serii de 125 biblioteci populare pe teritoriul județului Târnava-mare.

Cu prilejul acestei serbări, la care au participat A. S. R. prințul moștenitor Carol, mi-

li urăști și-i compătimesti în același timp din toată inima și simți că n'ai puterea să înțelegi licărirea și învălvorarea sufletului întunecat al propriului tău neam». (32) «In vreme însă ce trecem prin epidemia impresionismului politic și ne aflăm în zodia întâmplărilor fugătoare ale zilei, cuvântul liber nu-l întrebuițăm decât în gâlcevi furioase despre cine are vina sfărămării Rusiei. Dar despre aceasta nici n'ar trebui gâlceavă: toți sânt vinovați! Toți se învinuiesc — mai mult sau mai puțin fățarnic — și nimeni nu începe ceva care să pună împotriva acestei furtuni de izbucniri sentimentale puterea judecății și a buneii voințe». (6).

După cum vedem — o teză pusă limpede și bărbătește, dar călcată în picioare din partea rușilor ale căror patimi s'au deslănțuit ca nici când altădată.

Vom spicui din volumul acesta, prețios pentru ori ce om de bine, prețios și pentru sociologul care vrea să-și dea seama de starea de spirite, actuală, una-alta, sfătuind cu insistență pe cetitor să dea cei 2 lei pe cartea lui Maxim Gorki și să se folosească de ideile sănătoase din ea de câte ori i se va da prilejul, în conversațiile zilnice și — dacă e preot — chiar și de pe amvon. (Finea va urma)

nistrul O. Goga, autoritățile locale și un numeros public, principele nostru a rostit și următoarele cuvinte: «V'am adus cărți. Să le cețiți cu toată luarea aminte, să învățați să citiți și printre rânduri, să pătrundeți până în adâncurile frământărilor sufletești din care s'au născut aceste cărți. Toate străduințele noastre sânt îndreptate spre ridicarea culturală a țărânimii. Această mișcare stă deasupra partidelor politice. Toți românii de bine trebuie să-și dea concursul».

O înmormântare

Zi de doliu, pentru poporația de toate confesiunile din orașul Dej, a fost petrecerea la groapă a soției prezidentului de senat la tribunalul din loc: Dr. Augustin Bodea. Fiică a veneratului protopop ortodox Teodor Hermann, în viața ei scurtă de abia 33 de ani, știuse a și câștiga simpatiile tuturor. Cu spiritul ei fin și atent, cu temperamentul ei calm și cumpănit, era o plăcere să i ascuți părerile originale, ce le avea despre chestiunile zilei.

Istovită de o boală grea și îndelungată, și-a căutat ultimul refugiu în sanatoriu «Crucei Roșii» din Cluj. Toată măiestria medicală n'a fost capabilă însă a o reținea în viață. În 10 Octombrie la 8 ore seara și-a dat tot acolo obștescul sfârșit. Transportată în dimineața zilei de 12 Octombrie la Dej, sicriul ei a fost așezat pe un frumos catafalc în biserica ortodoxă și acoperit cu un noian de flori. Repede s'a lăsat în oraș vestea că la 2 ore d. a. îi va fi înmormântarea. Un mare număr de cununi au fost depuse pe sicriu în decursul zilei. La ora fixată un imens public, din toate clasele societății (prefectura, tribunalul, miliția, profesori etc.), au alergat să dea onorul în ultima sa cale pământească acestei femei stimate și iubite de toți. Prohodul a fost oficiat de preoții Aug. Hermann, Aug. Bodea, I. Andrei, A. Baba, I. Goron și preotul profesor de liceu Nicolae Șoneriu, care a rostit și panegiricul. Răspunsurile duioase le-a dat corul bisericesc, instruit de prof. de muzică dela liceu M. Stanciu.

Îndată după terminarea serviciului divin s'a format cortegiul nesfârșit, care în sunetele muzicii militare și în dangătul trist al clopotelor dela toate bisericile s'a pus în mișcare. Toate corporațiunile și-au ținut de datorie să fie reprezentate la acest act trist cu flămurile îndoliate. Astfel acest lung convoi a petrecut cu adânci păreri de rău, în această frumoasă zi de toamnă, pe soția și mama duioasă, pe fica înțeleaptă a bătrânilor săi părinți și pe sora dulce, care a fost: *Aurelia Dr. Bodea*, născ. *Herman*. În veci fie pomenirea ei!

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors în 9 Noembrie din vizitațiunea canonică făcută în mai multe comune din Țara Făgărașului, iar în 11 Noembrie a plecat la București spre a lua parte la ședințele Sf. sinod.

Raportul despre vizitațiunea canonică făcută de I. P. S. Sa mitropolitul nostru în zilele trecute din lipsă pe spațiu îl vom publica în numărul proximal al ziarului nostru.

Atentatorii prinși. Siguranța generală a statului a descoperit pe autorii atentatului dela Senat. Cei mai mulți sânt în mâinile autorităților și au făcut mărturisiri complete; iar cei dispăruți vor fi prinși în curând. Odiosul atentat este opera comuniștilor, cari au lucrat din ordinul organizației din Odesa. Autorii principali ai atentatului sânt: Max Goldstein, un schiop și ciung dispărut, Lichtblau asemenea dispărut, Osias Saul, Paul Goldstein, Iulieta Holzmann și alți comuniști, cari sânt arestați.

Numiri. În Monitorul Oficial de azi au apărut decretul pentru numirea dlor: N. Iorga, director al școlii române din Paris; V. Părvan, director al școlii române din Roma; Tr. Bratu, rector al universității din Iași; Lazăr Iacob, doctor în teologie, profesor de drept bisericesc la Academia de drept din Oradea-mare.

Parastas. Marți în 26 Octombrie a. c., ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ort. română din Sibiu, suburbiul Iosefin, prin domni preoți Iosif Serafin și Ioan B. Boiu — în fața unui public număros — parastas pentru odihna sufletului fericitului fundator D. Andronic. În veci pomenirea lui!

† **Solomon Făgărășan**, preot în Drăguș (prot. Avrig), a încetat din viață în 24 l. c. st. v. în etate de 58 ani, după scurte suferințe, împărțit cu sf. taine. Rămășițele pământești ale răposatului s'au înmormântat în cimiterul bisericii ort. din Drăguș în 26 l. c. st. v. la 11 ore a. m. Fie-i memoria binecuvântată!

Zi de sărbătoare. Președintele Statelor unite, Harding, a proclamat ca zi de sărbătoare ziua de 11 Noembrie, aniversarea armistițiului dela 1918.

Burse. Asociațiunea pentru lit. rom. și cultura poporului român (Sibiu str. Șaguna 6) publică concurs pentru: 2 burse, de câte 200 lei, pentru elevi din școlile secundare; o bursă de 250 lei pentru elevi din școlile industriale sau agronomice inferioare; și 2 burse de câte 500 lei (fundația Petran) pentru universitari din Cluj. Petițiile se adresează Asociațiunii, în Sibiu, până în 15 Noembrie 1921.

Instituții de artă în Ardeal și Bănat. — conform unui raport înaintat ministerului artelor de către inspectorul teatrelor, dl Emil Isac, — sânt următoarele: 15 teatre (3 românești, 1 săsesc, 11 ungurești), 31 cinematografe, 18 conservatoare și școli de muzică, 2 școli de coreografie, 4 varieturi.

Artistul Soreanu în Sibiu. Membri ai Teatrului național din București, 25 la număr, sub conducerea maestrului N. Soreanu, vor da trei reprezentații în teatrul comunal din Sibiu. Și anume: Vineri, în 11 Noembrie, *Instituții*, în 3 acte, Sâmbătă: *Avarul și Nodul gordian*, comedii; Duminică: *Rața sălbatică*, piesă în 5 acte de Ibsen. Credem, că sibienii, apreciind jertfele aduse de turneurile artiștilor dela Teatrul național din București, pentru a răspândi artă adevărată în orașele ținuturilor noastre, se vor grăbi să vadă reprezentațiile acestea, în care se disting frunțașii scenei române. — Bilete se vând la: Librăria Foaia Poporului, str. Măcelarilor 12, și seara la casa teatrului. Inceputul reprezentațiilor la ora 9 precis.

Serul antituberculos. Ziarele din capitală aduc știrea, că dl Dr. Puțoreanu, medic al băilor Olănești, a descoperit, după lungi cercetări, un ser antituberculos, ale cărui injecții fac adevărate minuni: bolnavii de tuberculosă își recapătă puterea și speranța de viață, au poftă de mâncare, nu mai tușesc, nu mai transpiră ca ofticoși, și încep a se îngrășa. Cercetările științifice, asupra acestui ser, se urmează, — și nu este exclus să vorbim în curând despre vindecarea completă a tuberculozei chiar în cazurile desnădăjduite.

Act de mulțumire. Primim următoarele: Membrii parohiei ort. române din Mercurea-Ciuc, pătrunși de dorința a vedea ridicată biserica ort. română cât mai curând în acest oraș, cu ocaziunea organizării acestei parohii au scris, și în parte și vărsat, următoarele sume: Dr. Al. Vasu, prefect; Gal Stefan, comerciant și Bărbat Oct., comerciant, câte 500 lei. Aurel Oțetea, prim-notar și Dr. N. Oțetea, adv., câte 600 lei. Al. Ciurea, judecător 3100 lei. C. Romanescu, agronom 2100 lei. N. Comanici, revizor și A. Tețu, primar orașenesc, câte 1100 lei. Irimie Haralampie, secr. contab. 550 lei. Ioan Balta, adm. fin., Aldru Vladone, șef de secție, Ilie Parfenie, căpitan, câte 100 lei. Victor Anton, șef de birou 200 lei. V. Manovici, plutonier 60 lei. Văd. Ludovica Oțetea 50 lei. V. Lungu, comisar sig. 30 lei și V. Cătănaș, ag. sig. 20 lei. Total 11,310 lei. Pe lângă însuflețirea și jertfa din partea membrilor acestei parohii, — sprijiniți de autoritățile chemate, — nădăjduim să vedem biserica ort. română în acest oraș cât mai curând clădită. Tuturor celor cari au contribuit la această muncă începută, în numele comitetului și sinodului parohial le aduc mulțumiri călduroase. G. Cerbu, preot.

Cinema Apollo. Piața Unirii, Sibiu. În 12 și 13 Noembrie: Sânge albastru, film american, cu William Farnum. Inceputul seara la ora 7 și 9.

N. 410/921.

(195) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de classa III. **Slimnic**, tractul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopresbiteral în termenul normal.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta ca observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică și parohie spre a se face poporul cunoscuți.

Sibiu, 22 Oct. 1921.

Oficiul protopresbiteral al tractului în înțelegere cu comitetul parohial.

Matei Voileanu
adm. prot.

Nr. 2772/921.

(196) 1—3

Concurs din oficiu

Dupăce la concursul publicat în mai multe rânduri pentru postul de paroh din parohia de classa III din **Valea Lupșei** nu și a înaintat cererea nici un reflectant, prin aceasta se publică concurs din oficiu cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat conform normelor de acum.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile susținute cu documentele de calificare la Consistorul eparhial în Cluj (str. Iuliu Maniu Nr. 31) și li-se dă voie a se prezenta și în comună spre a și arăta dexteritatea și a face cunoștință cu poporul.

Cluj, din ședința Consistorului eparhial ca senat bisericesc ținută la 21 Octomvrie — 3 Noemvrie 1921.

Consistorul Diecezan ort. rom.

Nicolae Ivan
arhim. preș.

Nr. 415/1921.

(183) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala confesională greco-orientală română din comuna **Lepindea**, în protopresbiteratul **Târnava**, se publică concurs cu termen de 20 eventual 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt: Salar dela popor Lei 200. Dela consistor Lei 100. Restul dela stat. Cvarțir în natură.

Concurenții au să-și înainteze rugărilor instruite cu documente în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral, — în termen deschis.

Cetatea-de-baltă, 24 Septemvrie 1921.

Nicolae Todoran
protopresbiter

Nr. 318/1921.

(188) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II. **Boșorod**, în protopresbiteratul **Hațeg**, se publică de nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele satorite în coala B. a dotației dela stat.

Concurenții sunt poștiți a-și așterne cererile provăzute cu toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopresb. în termenul arătat, și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Se observă, că întrucât nu se vor afla concurenți cu calificare de cl. II, se vor admite în candidație și concurenți cu calificare de cl. III.

Hațeg, la 18 Septemvrie 1921.

Oficiul protopresb. al tract. Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 315/1921.

(186) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de classa II **Pricaz**, protopresbiterat. **Orăștiei**, se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele computeate în foșia B. conform normelor în vigoare.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Orăștie, 13 Septemvrie 1921.

Oficiul protopopesc ort. român al Orăștiei, în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

(187)

2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de classa III **Marcoș**, protopresbiteratul **Treiscaune**, se publică de nou concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele satorite în coala B. a întregirii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze rugărilor cu documentele cerute, în termenul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopopesc și cu observarea regulamentului pentru parohii având prealabila încuviințare să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a servi și a face cunoștință cu poporul.

Marcoș, 18 Octomvrie 1921.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului **Treiscaune**, în înțelegere cu comitetul parohial.

Mihail Negruțu. **George Neagovici-Negoescu.**
adm. protop.

(191)

3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de classa a III-a **Boroșneul-mic** cu filia **Sărâmași**, tractul **Treiscaune**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele și întregirea dela stat sânt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul sus indicat, la subsemnatul oficiu, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare, se vor prezenta în o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și predica sau a celebra.

Intorsura-Buzăului, la 29 August 1921.

Oficiul protopresbiterat. ortodox român al tractului **Treiscaune**, în înțelegere cu comitetul parohial.

George Neagoviciu Negoescu,
adm. protopop.

Nr. 1046/1921

(185) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră ort. română din comuna **Mândra**, protopresbiteratul **Făgăraș**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima anunțare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Dela comuna bisericească 400 Lei anual, restul dela stat.

Învățătorul ales este obligat a conduce elevii Sâmbătă seara la vecernie și în Dumineci și sârbători la liturghie și a cânta cu ei regulat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile inzestrate cu documentele de calificare subscrisului și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 18 Septemvrie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. român.

Nicolae Borzea
protop.

Nr. 745/1921

(189) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională din **Cristian**, protopresbiteratul **Branului**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela comuna bisericească 227 Lei anual, restul dela stat.

2. Relut de quartir, eventual quartir în natură. Întregirea dela stat este asigurată prin decis ministerial și o a folosit fostul învățător.

Învățătorul ales este obligat a conduce elevii la biserică în Dumineci și sârbători și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu și să se prezinte în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, la 26 Septemvrie 1921.

Oficiul protopresbiterat al tractului **Bran** în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsca
prot.

Nr. 544/921.

(182) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră primară din **Albac**, — și pentru ocuparea postului de al II lea învățător la școala primară din **Vidra-medie**, tractul **Câmpeni**, se escrie concurs.

Cererile, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subsemnatului oficiu, în termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt: cvartir liber, 300 lei anual dela comuna bisericească, restul dela stat.

Oficiul protopresb. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 28 Aug. 1921.

Iosif Gomboș
adm. protopresb.

Băieți

se primesc ca învățăcei în franzelăria
(194) de **lux și brutărie** 1-3

Stefan Moga, Sibiu**Înștiințare**

cătră Onor. oficii bisericești ortodoxe, catolice din
Ardeal și Bănat

Subsemnatul se recomandă pentru executare artistică și de primul rang lucrările sale **Tempera (Fresco)**, Ulei, în picturi bisericești, icoane pentru altare, steaguri bisericești etc. Prețurile cele mai convenabile pentru toate executările. Planuri artistice.

(175) 3—5

Cu stimă:

Emeric Profeta,
pictor, Sibiu, strada Schwimschul Nr. 24

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.